

„Soča“

izhaja vsak petek o polnoči in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vsako leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Priloge“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obeh 16 strani. Kadar je petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznanila

in „POSILNICE“ plačujejo se za petstopenjsko petletno vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. — Za večje ške po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tiskarnah v Nunski ulici in v Solski ulici, v Trstu pri L. Tavcarju, nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra pa 8 št.

Dopisi pošiljajo naj se uredništva, naročniki in reklamacije pa upravnistvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnistvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Dragotin Strucelj.

— „Bog in narod!“ —

Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gabrščak (odgov. J. Krmpotič).

Volitve pred durmi.

Bliza se čas novih volitev v državni zbor! Županstva so morala že prirediti imenike volilcev in predložiti po jeden prepis pristojnemu političnemu oblastvu. Na Tolminskem bi se bilo moralo to zgoditi do 14., v goriskem okraju pa do 16. t. m.; ali dvomimo, da so vsa županstva mogla izvršiti to delo v takó kratkem času!

Oblastvom se zelo muči, kakor se vidi. In res nam prihajajo z Dunaja poročila, da proračunska razprava v poslanski zbornici se vrši čudovito naglo; poslanci in vlada menda že komaj čakajo, da se razidejo (auf Niemeherwedersehn) v starem, obnemoglem parlamentu.

Nove volitve so torej pred durmi! Vsak hip nam lahko naznanijo zica novico: državni zbor je razpuščen! In volilno gibanje bo takoj v polnem ognju!

Ves politični svet pričakuje z napeto radovednostjo izida letošnjih volitev! Stari parlament, govorili smo vedno, je bil nesposoben za sleherno večje pozitivno delo. — Kaj pa bo z novim, v kateri pridejo zastopniki doslej brezpravnih slojev? Kakošen bo novi položaj v tem državnem zboru? Kakó ga bo skušal voditi grof Baden?

To so vprašanja najbližje prihodnosti. Toda še bliže nam je vprašanje: Kakó se dovrše te volitve za slovenski narod? Ali bodo znaniške lepše sreče, po kateri toliko hrepenimo?

Ze sedanjimi zastopniki slovenskega in bratskega naroda hrvaškega so se izrekli, da v novem državnem zboru bodo morali biti združeni vsi zastopniki obeh narodov v jeden sam — jugoslovanski klub, ako bodo hoteli kaj doseči. To izjavo sta sprejela oba naroda z velikim oduševljenjem, saj sta jo pričakovala zadošči dolgo! — Ali se uresniči ta prekrasna ideja? Zdi se, da jo izvrši!

Obmejni Slovenci in Hrvatje ne delajo ovir; težave so le na Kranjskem. Ali tudi tam so se vršili dogovori od poslancev naroda in takozvane katoliške stranke, ki so baje imeli zaželjeni uspeh. Dne 21. t. m. se bo pa vršil shod zaupnih mož katoliške stranke; od tega shoda je vse zavisno: mirne volitve na Kranjskem in jugoslovanski klub! Mi upamo, da ta shod zaupnih mož ne bo delal ovir, pač pa, da i on oduševljeno pozdravi — jugoslovanski klub; saj vendar vsak poslanec bo moral vstopiti v ta klub, ki bo imel pač dovolj hvaležnega posla za složno delovanje obeh strank. Slovenski narod pričakuje torej z radovednostjo, kaj sklene shod slov. kat. stranke 21. t. m. v Ljubljani! Zaupniki naj pomnijo, da bodo oni odgovorni za vse posledice! Ze sama misel na toliko odgovornost je takó resna, da mora stremeti vsakega še takó napetega strankarja. Pričakujemo torej najboljših poročil o shodu 21. t. m. v Ljubljani!

Nova pet a volilna skupina (kurija) prinese še več živahnosti v volilno gibanje. Slovenci pridobimo več novih poslancev, med temi enega tudi pri nas na Goriskem, kakor je razvidno iz članka in razkaza na drugem mestu. Da bo ta poslanec naš, o tem menda ne dvomijo niti naši nasprotniki. Vendar bi nam prav radi kalili vodo, ako bi le kje mogli; zategadel bo treba previdnosti tudi tu!

Naši nasprotniki osredotočijo ves boj, da bi si zopet pridobili mandat v skupini veleposestnikov, kateri so zgubili po hudi borbi pred šestimi leti. Najhujše jih peče ta izguba, toliko bolj, ker jim je otel ta mandat mož, katerega iskreno sovražijo. Ali prav v

tem možu smo dobili Slovenci zastopnika, kakoršnega, nujno potrebujemo; srečne se sumemo šteti, da smo dobili takó uplivenega in takó neumorno delavnega zagovornika, kakor je visokor. g. Alfred grof Coronini.

In proti njemu se vrže v boj na življenje in smrt vsa irredenta, vse lahonestvo liberalnega in katoliškega taboja. Ta volilna borba bo hujša od one 1. 1891.

Ali bomo mi Slovenci mirno gledali, ko se bodo pripravljali naši nasprotniki na tolik naskok proti nam? Menda ne! Goriski Lah in Furlani, katerih je tretjina, imajo že zdaj dva zastopnika v državnem zboru, dvetretjinska slovenska večina pa ima tudi le dva; pravilno je torej, da dobimo Slovenci še tretjega zastopnika v peti volilni skupini, ne da zgubimo katerega sedanjih.

Zategadel bomo morali Slovenci napeti vse moči, da se ne posreči zlobna nakana nasprotnikov. Na dan volitve v veleposestev ne bo smel izostati niti eden slovenski glas. Vsi do zadnjega bodo morali priti, ako hočejo, da jih bomo sploh še smatrali za Slovence. Radi ali neradi, iz ljubezni ali tudi proti svojem „prepičanju“, toda priti bodo morali in kompaktno glasovati za narodnega kandidata, da preprečimo takó nakane sovražnih nam nasprotnikov.

Naše geslo bodi torej: Vsi na volišče! — Ako nas nasprotniki ukljub temu premagajo, ker bo njih število v imeniku volilcev večje od našega, tedaj ne bode to nikaká sramota za nas in ne bo žalilo našega kandidata! Toda pečat večne sramote bi si morali pritisniti na čelo, ako propademo po svoji krivdi, ako bomo imeli številno večino volilcev, pa nekateri izostanejo pod to ali ono pretvezo! Izdajalce naj dolet, večno zasramovanje užaljenega naroda!

Ker so potrebne resne priprave, opozarjamo že danes na morebitne reklamacije volilne pravice v veleposestev. Vsak posestnik, ki plačuje veliko davka, a ni še bil prištet veleposestnikom, naj že zdaj prešteje: ali ne plačuje vsaj 50 gld. izravnega davka (najmanj 40 gld. mora biti zemljiškega davka in do 10 gld. hišnorazrednega davka. Tako pozornost je potrebna zlasti pri tistih posestnikih, ki plačujejo davek v več davkarij. — Toliko za danes! Natančnejši poduk pričemo o pravem času.

Goriski Slovenci se torej bližamo prav resni volilni borbi. Ali nadejamo se, da zdrav razum našega naroda dokáže tudi letos vsem nasprotnikom, da njihova spletkarstva ne bodo imela nikdar več zaželjenega uspeha. — V to naj deluje vsakdo, ki hoče biti Slovenec! Na delo!

Volitve v V. kuriji.

Pričele so že priprave za volitve v državni zbor. Goriskim Slovincem bo treba skrajno mogoče previdnosti in složnosti, da nas nasprotniki ne prehitijo. Vsak Slovenec bo moral storiti svojo narodno dolžnost! Kdor jo opusti, tega bomo delali odgovornega za vse neprijetne posledice!

Previdnosti bo treba tudi v novi volilni skupini t. j. v takozvani peti kuriji, ki bo volila na Goriskem enega državnega poslanca. Za danes podamo pregled volilnih mož. Vsaka občina voli na vsakih 500 prebivalcev po enega; prebitek pod 250 (n. pr. 749 prebivalcev) gre v zgrubo, nad 250 pa se šteje za polnih 500 in se prišteje še 1 vol. mož. (Ako ima torej kaka občina 749 preb., voli 1 vol. moža, ako jih ima pa 751, volila bo 2). Male občine pod 500 preb. se pridružijo sosednjim.

Evo pregled volilnih mož v celi deželi:

Županija:	Štev. prebiv.	Vol. mož.
Mesto Gorica	21.825	44
Ločnik	2.105	4
Ital. vol. mož		48

Okraj goriski:		
St. Andrež	1299	3
Bilje	1130	2
Cepovan	1164	2
Dornberg	2174	5
St. Ferjan	2300	5
Grgar	1419	3
Smartno-Kojško	4257	9
Miren	1504	3
Opatjeselo	1564	3
St. Peter	1333	3
Podgora	3506	7
Renče	2202	4
Solkani	2433	5
Sovodnje	1335	3
Sempas	2739	5
Trebuša	703	1
Travno	1479	3
Vrtojba	1956	4
Vogersko	677	1
Slov. vol. mož		71

Okraj kanalski:		
Ajba	1324	3
Anihovo	1692	3
Avče	650	1
Banjšice	742	1
Bato	1005	2
Kanal	1865	4
Deskle	947	2
Kul	2554	5
Lokovec	1435	3
Ročinj	888	2
Slov. vol. mož		25

Okraj ajdovski:		
Črnič	1569	3
Gabrije	647	1
Ajdovščina	735	1
Sv. Križ	2252	5
Lokavec	2206	4
Rihenberg	2495	5
Škrije	820	2
Šmarje	1074	2
Gojče	423	2
Kamnje	474	2
Slov. vol. mož		26

Okrajno glavarstvo Gorica:		
Italijanskih vol. mož		48
Slovenskih		122

Okraj komenski:		
Brestovica	760	2
Stanjel	1078	2
Gorjansko	782	2
Kobiljaglava	548	1
Komen	2263	5
Mavhinje	639	1
Nabrožina	1381	3
Pliskovica	685	1
Škrbina	612	1
Štjaj	849	2
Temnica	1446	3
Brje	422	2
Velikidol	349	2
Gabrovica	471	2
Kopriva	434	2
Selo	385	2
Vojšica	357	2
St. Polaj	371	1
Slivno	311	1
Slov. vol. mož		30

Okraj sežanski:		
Avber	511	1
Lokve	1151	2
Dutovlje	852	2
Naklo	2810	6
Povir	1234	2
Repno	824	2
Rodik	516	1
Sežana	1794	4
Škopo	548	1
Storje	910	2
Tomaj	1498	3
Zgonik	1426	3
Slov. vol. mož		29

Okrajno glav. sežansko skupaj slovenskih vol. mož		
		59

Okraj bolški:		
Log	645	1
Čezsoča	704	1
Bole	2147	4
Srpenica	507	1
Soča	810	2
Zaga	652	1
Trnovo	309 pridruži se Srpenici, kateri pristopi še	1
Trenta pridruži se Soči ter se izgubi		
Slov. vol. mož		11

Okraj cerkljanski:		
Cerkno	5833	12
Šebrelje	965	2
Št. Viška gora	2049	4
Slov. vol. mož		18

Okraj tolminski:		
Breginj	1240	2
Drežnica	995	2
Grahovo	3792	8
Idrsko	604	1
Kobarid	1168	2
Kred	1363	3
Libušnje	1544	3
Livček	612	1
Sv. Lucija	2572	5
Ponikve	1253	3
Sedlo	809	2
Tolmin	4419	9
Volče	1670	3
Slov. vol. mož		44

Celo tolminsko glavarstvo slovenskih volilnih mož		
		73

Okraj korminski:		
Piljana	1262	3
Medana	929	2
Dolenje	1422	3
Kožbana	1276	3
Okraj korminski štev. slov. vol. mož		8
Dolenje	1422	3
Capriva	1126	2
Chiopris	874	2
Korunin	5414	11
S. Lorenzo di Mossa	1008	2
Medea	1125	2
Morav	619	1
Mossa	1139	2
Okraj komenski štev. furl. vol. mož		25

Okraj gradišanski:		
Fara	1920	4
Gradišče	3352	7
Mariano	1584	3
Romans	1767	4
Zagoraj	1590	3
Versa	619	1
Villesse	1086	2
Furl. vol. mož		24

Okraj červinjanski:		
Ajello	1343	3
Oglej	2098	4
Campolongo	1085	2
Cervinjan	2342	5
Fiumicello	3353	7
Gradež	3441	7
Joaniz	705	1
Muscoli	1239	2
Perteole	1410	3
Ruda	1397	3
Scodovacca	741	1
Tapoljan	574	1
Terzo	1600	3
Villa Vicentina	1034	2
Visco	683	1
St. Vito	1401	3
Furl. vol. mož		48

Okraj tržiški:		
Canciano	1813	4
Foljano	1525	3
Tržič	5618	11
St. Peter	1998	2
Ronchi	3077	6
Turjak	1150	2
Dobrodo	601 (1)	—
Devin	948 (2)	—
Slov. vol. mož 3, furl.		29

Okrajno glav. gradišansko ima slovenskih vol. mož		
		11, furl. 126

Povzetje:	vol. mož.
Glav. gorisko slovenskih	122
„ furlanskih	4
Mesto gorisko italijanskih	44
Glav. sežansko slovenskih	59
„ tolminsko	73
„ gradišansko	11
„ furlanskih	126
Slovenskih volilnih mož	265
Furlanskih-italijanskih	174
torej več slovenskih	91

V celi kronovini je		
	2.195 Nemcev	
	76.514 Ital.-furlan.	
	135.020 Slovencev	

Združeni Nemci-Italijani-Furlani bi imeli na 78.709 preb. vol. mož 158 Slovinci na 135.020 270

Ubije se torej Slovincem po občinah 6 glasov. — Neme.-Furl.-Italijanom priraste 16 glasov.

Volilni možje se volijo v vsaki občini. Kjer se občine združijo, odloči volilni kraj glavarstvo. Glasuje se ustno. Volilni možje za:

Gorico, Kanal, Ajdovščina volijo v Gorici, Tolmin, Kobarid Tolminu, Cerkno Cerkno, Bole Bole, Gradišče, Kormin, Červinjan, Tržič Gradišču, Sežana, Komen Sežani.

Po tem pravilnem računu zmaga mora biti na slovenski strani. Torej — pozor!

DOPISI.

Iz Ajdovščine. — (Sola v Ajdovščini in v Šturijah.) — G. poročevalec o volilnem shodu v Ajdovščini 3. t. m. je prenelo, deloma tudi napačno sporočil o tem, kar se je govorilo na shodu o združenju obeh sol; bodi mi dovoljeno, da pojasnim to zadevo. — Ajdovšč

niso uporabljali. Prvi korak je naredilo županstvo, da je odločilo dotedanjo obhodnika, kateri je bil vedno nasproten Slovenec in jih zaničeval, da si je jedel njih kruh, in je nastavlilo drugega, po katerem se prekalta zvesta slovenska kri. — Splah smemo reči, da je preteklo leto prineslo Devinčanom v narodnem oziru precej, in seme, ki so zasedali tržanski in goriški rodoljubi je obrotilo obilen sad. Devinčani, le pogumno naprej! Bog i narod!

S Tolmuskoga. — (Učiteljske zadeve). — Častlji g. tovariš in č. g. čna tovarišica! Prosim, vzemi v roke svinčnik in računaj z menoj nekoje naloge, zadevajoče naše gnotne škode.

I. Ti dovršiš učiteljske in po dveletni praksi napraviti je izpit učiteljske sposobnosti. Znani ti ste postavljeni določbi: a) pokojnina se šteje od dneva izpita učiteljske sposobnosti, b) petletnina se šteje pa od dneva stalnega imenovanja.

Naredil si izpit učiteljske sposobnosti 1 leto kasneje in razmerno bil tudi 1 leto kasneje stalno nastavljen. Valed tega dobiš tudi: prvo petletnino: 1 leto kasneje in si pri 400 gld. letne plače na škodi gld. 40, pri drugi petletnini uprav tako gld. 40, pri tretji petletnini 500 gld. letne plače na škodi gld. 50, pri četrti zopet gld. 50, pri peti petletnini 600 gld. letne plače na škodi gld. 60, in pri šesti petletnini zopet gld. 60. Skupaj 300 gld. — Kol' si na škodi, ako čakaš z izpitom 2, 3, 4 leta? Koliko manj pokojnine dobiš? In v starosti je težko leta čakati. Vso to škodo trpiš razmeroma v slučaju smrti tudi udova in otroci! — Iz tega sledi nauk: Naredi izpit učiteljske sposobnosti po 2-letni praksi!

II. Ti si naredil sicer izpit učiteljske sposobnosti takoj po 2-letni praksi, pa si bil vendar in sicer vsled svoje nebrčnosti 1, 2, 3 leta kasneje stalno imenovan. Koliko škode trpiš?

Iz tega sledi nauk: Dovediš izpit učiteljske sposobnosti, brigaj se in delaj v prvi vrsti sam na to, da si po izpitu hitro stalno nastavljen. Kdo hočeš, da bode za Tebe delal, ako sam nicesar ne storiš? Ze pregovor pravi: Delaj sam in Bog ti bode pomagal.

III. Ti si pravočasno naredil izpit in vse potrebno vkrenil, da bi bil hitro stalno imenovan. A imenovanje se pri šol. oblastnjah zakasni 2, 3 leta.

Koliko si škodovan? Koliko Tvoji ostali v slučaju smrti?

Iz tega sledi prošnja in nauk: Šolske oblastnije, osobito šolske nadzornike prosimo, da bi se učili stalna imenovanja ne zavlačevala za cela leta, dotični učitelji naj se pa prepričajo, kje je prošnja obšla in v kojem stanju se nahaja ter naj prosijo hitre rešitve.

IV.

Zaradi kakega prestopka pomaknejo Ti šol. oblastnije kako petletnino za 1, 2, 3 leta kasneje. Koliko škode trpiš? V slučaju smrti je kaznovana tudi Tvoja soproga-udova in ljubi otroci-siroti!

Iz tega sledi prošnja in svarilo: Šolske oblastnije, osobito šolske nadzornike prosimo, da bi postopali kot dobri očeti pri takih občutljivih in daleč segajočih denarnih kaznih. Svarilo naj si pa vsak č. g. tovariš in č. g. čna tovarišica sam (-a) naredi, uvažnje posledice, stan in službo.

Zarad kasnejega stalnega imenovanja naj je prouzroči že kdorkoli — trpi denarno škodo že itak slabo plačano vsesкупно učiteljsko v okraju, ki ni nicesar zaskrbljen. Kajli vsled tega je manjše število stalno nameščenih učiteljev (učiteljic) in po najnovejši postavi pride manj učiteljev (učiteljic) v I. in v II. plačno vrsto.

Toliko v dobrohoten pomislek in ravnanje.

Iz Kobarida. — (Narodna Čitalnica; — pevski zbor). — Središče pouka, kraj prave zabave in življenja, zbirališče iskrenih rodoljubov, ponos narodnih mladenčev v vsakem narodnem turgu je, ali bi vsaj morala biti, čitalnica oziroma bralno društvo.

Tudi v prijaznem Kobaridu je bila "Narodna Čitalnica" v cvetju od l. 1871. kakih 12 let. Slednja leta pa je začela nekako hiral in pesati; ker so jo pričeli zanemarjati taki, ki bi jo morali najbolj podpirati. Vzburila se je le o počitnicah, ko so se vrli kobariski učitelji zbirali in pošteno zabavali v njenih prostorih. Priedili so navadno vsake počitnice lepe veselice, katere je vodil dika učiteljska, biser slovenske narodne glasbe, kobariski rojak, prerano umrl Hrabroslav Volarič; z njim je izgubila čitalnica mnogo, da skoraj bi rekli, izgubila je — življenje.

Dremala je, a ne se spala do preteklih solskih počitnic, ko je namreč odprla svoj ovesi in iskala svojega ljubljence, a žal, ni ga našla. Videla je pa njegovo zapuščeno sirote. Milni pogled na nje, ki so molili za svo-

jega blagega očeta, jo je ranil v bolešno srce. Zdržila je vse svoje moči, napravila veselico, katera je vendar darovala dva desetaka njegovim zapuščenim otrokom. Ta veselica ni bila sicer sijajna, marveč preprosta a lepa, kajti čuval jo je duh blagopokojnega Volariča, kateri je tudi čitalnico zopet vzbudil k življenju, in upati je, da bode kmalu popolnoma zdrava in čila.

Pred dobrim mesecem se je čitalnica preselila v nove prostore gospoda Antona Gruntarja, kjer je prav dobro oskrbovana in urejevana. To je pa prvi pogoj k njenemu življenju. Kobarideci so to videli in koj je pristopilo nekaj novih udov in to celo priprostilih narodnih fantov, pri katerih vstopu se je nabralo tudi za "Slogine" zavode 6 kron in 33 vinarjev. Da bi jih le ostali posnemali in se pridružili "Narodni Čitalnici", katere novi odbor bode gotovo skrbel, da se bodo narodni Kobarideci pošteno zabavali in se utrjevali v treznem narodnem misljenju. Novi odbor bi prav lahko ustanovil pevski zbor, ker ima v svoji sredi priljubljenega in izvrstnega pevovodja. Pevski zbor poštenih kobariskih fantov in deklet bi bil lahko v vzgled vsem pevskim društvom v Soški dolini.

Vi pa, dragi narodni kobariski fantje, bodite složni in prizadevajte si, da bode res uzor slovenskih mladenčev! Saj se je slovenska mladina vedno rada družila v pevске zbornice, da se je v prostem času nedolžno in veselo zabavala s krasno narodno pesmijo. Saj se z menoj že spominjate svojih otroških let! S kakšnim veseljem ste poslušali ob nedeljah zvečer morda že v svojih posteljicah lepo nektanje petje domačih fantov, kateri so peli na "Šandrovo voglu" ali pa na potu "okol' Kobrida"? Ali ni bilo to lepo? Potrudite se nekoliko, da se zopet vrnejo oni lepi časi!

V pravih narodnih društvih je pesem ona dragocena vez, katere večje srce k srcu, katera drži navdušeno četo pravih rodoljubov. Da bi združila tudi vrle kobariske fante v lep pevski zbor, kateri bode v veselje slehernemu Kobaridecu. Da bi to kmalu čitali v predalnih cenj. "Soče"!

Se nekaj, kar bi moralo Kobaridec združiti v močno čitalniško pevsko društvo. Že v pričetku tega skromnega dopisa sem omenil, da se je ustanovila kobariska čitalnica l. 1871. Praznovati bi torej morali že ravno kar minulo leto petindvajsetletnico njenega obstanka. Tega pa ni bilo iz raznih vzrokov. Pokojni Volarič je večkrat govoril, kako krasna da bode ta slovesnost. To bi tudi bilo, a človek obrača, Bog obrne. Poklical je k sebi tege izbornega pevca in roditelja kobariskih veselic ter na ta način v svoji previdnosti odložil petindvajsetletnico na nedoloten čas. To slovesnost bi se pa lahko opravilo letošnje počitnice. V ta namen naj se prične delovati že prej, da se tim sijajnejše praznuje tolikoletni čitalnični obstanek, da se tim slovesnostje slavi spomin njenih dičnih ustanoviteljev, katerih dika in društveni častni član poje:

"Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi!
A delo in trud naj nebo blagoslovi!"

Iz Ljubljanske okolice, 11. jan. — V mnogih krajih na Slovenskem so se ustanovila in se še ustanavljajo razna društva, katerih namen je, da podpirajo kmeta in delavca. V preteklemu letu se je ustanovila "Kmetiška zadruga" v Dobropolju na Kranjskem, dalje "Konsumno društvo" v Starem turgu pri Ložu in v Cirknici. Čulo se je tudi, da se je ustanovila kmetiška zadruga v Cirknem, vendar se prav malo čuje o delovanju omenjenih društev po naših časopisih.

Ker je ustanovitev kakega zgoraj imenovanih društev gotovo velikega pomena ne samo za kraj, ampak je splošnega pomena za nas Slovence, zato bi bilo jako želeli, da bi se večkrat objavljalo v naših listih (posebno manjših) kaj o delovanju in uspehih enega ali drugega društva ali zadrage.

Čuje se, da se je z novim letom osnovalo "Konsumno društvo" pri D. M. v Polju pod Ljubljano, in da so pravila že potrjena. Ker je v Verčah mnogo delavcev, se upati, da bode društvo dobro vspevalo.

Domate in razne novice.

Socijalna demokracija pred volitvami. — Socijalni demokrate se že gibljejo s posnemanja vredno živahnostjo. V noči od nedelje na ponedeljek so razširili po vsej Avstriji na stotine iztisov volilnega oklica v raznih jezikih. Tudi med slovensko ljudstvo je došlo veliko iztisov tega proglasa, ki je zelo mikaven na vse strani. Kaj takega, kar obetajo socijalni demokrate, rad čuje vsakdo, ki ima vse pridobiti in nicesar zgubiti, zategadel je jako sposoben, da pridobi za se široke vrste delavskega in kmečkega ljudstva.

Zanimivo je vedeti, kaj vse hočejo socijalni demokrate. Svojim zastopnikom v novem drž. zboru so takó-le natrli program delovanja, katero treba najprej dognati: "Splošno, direktno, tajno in jednako volilno pravo za parlament, deželne zbornice in občinske zastope, odstranitev kurij in volilnih razredov — odstranitev gospodске zbornice.

Svobodno izražanje misli v pisavi in govoru: brezizjemno tiskovno svobodo, odstranitev objektivnega zasledovanja in koleka za časopise; svobodno kolportajo, nadalje popolno društveno in zborovalno svobodo, brez izjem in opomb.

Odstranitev vseh izjemnih zakonov; temeljito prenosno domovinskega prava, odpravo zakonov o "vagabundih" in odgonu. Brezplačni, obligatorni in brezkonfesijski pouk v ljudskih šolah; razbremenitev občin pri plačevanju učiteljev in imenovanje dotičnih državnih uradnikov; brezplačni pouk v vseh srednjih in visokih šolah, ločenje cerkve od države.

Razširjenje varstva delavcev na delavce vseh strok: veleindustrije, rudokopstva, promet, rokodelstvo, domačo obrt in trgovino: Pred vsem, da se vpelje zakonitim potom osemurni delavnik in 36 urni nedeljski počitek.

Prepovedati se ima oddajati delo na dom, nadalje se mora prisiliti podjetnike ustanovitvi delovršbe.

Temeljito in svobodno obrtno in rudokopno nadzorništvo s sodelovanjem delavcev.

Preosnovno delavskega zavarovanja. Zavarovanje se ima razširiti v slučaju bolezni in proti neugodam na delavce vseh strok. Ustanovi in izvede naj se zavarovanje za starost in sicer za vse mezdne delavce in tudi druge državljane, ki so zavarovanja potrebni.

Uprava vseh blagajni naj se izroči zavarovanjem.

Odstraniti se morajo vsi posilni zakoni proti poljskim delavcem; posebno pa poselski red.

Popolno koalicijsko svobodo za vse delavce vseh delovršb.

Odstraniti se ima indirektni davek in colnina, kakor tudi premije privilegiranih kapitalističnih skupin; vsi davki, ki so naloženi na prepotrebne življenske potrebščine, in ki obtežujejo ljudska stanovanja. Vse javne potrebščine se imajo pokriti s naraščajočim davkom, davkom premoženja in dedščine. Vsakemu naj se pusti minimalni znesek za življenje. Odstraniti se morajo davčne privilegije denarnega kapitala in veleposresta in malega kmeta se mora varovati obtežilve.

Brezplačno pravno pomoč pri vseh sodiških in instancah. Vstvari in izpelje naj se zakon, da se uradniki, ki ovirajo politične pravice posameznikov ali celih društev, ostro kaznujejo.

Stalna vojska naj se nadomesti z oboroženjem ljudstva. Pred vsem se mora znižati vojska služba na dve leti pri vseh vojnih oddelkih. Vojaske kazenski zakon se mora popolnoma prenosovati; družine rezervistov se mora odškoditi.

Prihodnji državni zbor se bode tudi bavil s pogodbo Ogerske. Dasiravno se gre sedaj le za interes dveh izkoriščevalnih skupin, vendar bo le delavsko ljudstvo plačalo troške. Zatoraj se mora proti krivični obtežitvi tostranske državne polovice energično nasprotovati, in novo pogodbo se mora takoj izkoristiti v to, da bo parlament nadzoroval zunanjo politiko, posebno pa vojski proračun!

Veliko lepši rečij! Moj Bog, kdo bi rad ne plačeval davkov, manj delal, bolje živel itd.? To se vse lepó slisi, ali kakó naj se vse to izvede, o tem ni še nihče znal povedati pametne besede. — Sicer pa moramo priznati, da večina naštetih zahtev je takih, katere naglašajo tudi druge stranke, n. pr. mi Jugoslovani vseh barv. Da bi dosegli le toliko, bili bi zadovoljni menda tudi socijalni demokrate!

Proti socijalni demokraciji so iznašli prav radikalno sredstvo. Brez šale, v "Primorskem Listu" od 11. t. m. se to bere! Ko so namreč narisali "socijalno-demokratsko revolucijo", so zaklicali iz polnega srca: "Prijetelj, posebno č. g. duhovniki, priporočite, širite "Primorski List" med svojim ljudstvom!"

In vendar čela uprav "P. L." v vsakem pogledu najzadnejšo reklamo za socijalno demokracijo in njeno glasilo! S samimi frazami mladih, neizkušenih kaplanov se pač ne bo oviralo napredovanje socij. demokracije, pač pa se ljudstvo le še bolj opozarja na njo. Tako piše tudi zadnji "P. L.". "Da se boste na lastne oči prepričali, kolika nevarnost nam preti od socijalne demokracije, naročite si tudi "Delavca". Ako vas ne podrami naša beseda, vas bode predramil gotovo "Delavec". — Kaj še? Od desetih nerazsodnih čitalcev jih gotovo pojde šest za "Delavcem", takó manjšivi so nauki in zahteve socijalne demokracije za vse trpeče sloje; — povsod tam pa, kjer so takó nasprotni duhovniki, kakoršni so mladi kaplani okoli "P. L.", so pa za socijalizem še ugodnejša tla, ker taki služabniki Gospodovi svet stvari vsak hip le škodujejo, ker od sebe le odurno odbijajo človeška srca, ne pridobé pa nikogar.

Doslednost! — Zadnji "P. L." piše: "V Rožni dolini so že otroci drsalnici. Na led!"

Takó vabi "P. L." v "greh"! Ali mladi gospodje okoli "P. L." ne vedo, da na ledu pride v dotiko mladega sveta obojega spola (— čuje grozo: obojega spola!) več nego na vsakem tistem preklancanem plesu? In koliko je tu "skušnjav", koliko poželjivih pogledov, vzdihov, skrivnih želja, stiskanja rok, skratka: sam "greh"! O, ta "ferderban" svet! In vse to priporoča "P. L." Na indeks, na grobnado z njim!

Smešnost ali zloba? — Po vseh mestih je ukoreninjena navada v gosposkih hišah, da uče plesati že — otroke od kakega 12. — 14. leta naprej. Prireajo se celo otroške plesne zabave, otroške maskerade, v Trstu celo otroški korso na debeli cetrtek! In ni ga človeka, ki bi se nad tem spodilkal! Takó je pri drugih narodih! Tudi pri goriških Lajih je takó, a še nikdar nismo čitali v ultraklerikalni "Eco", da bi klicala ogenj in zveplo na prijatelje takih zabav ne na liste, ki jih naznanjajo!

Pri Slovencih je izjema tudi v tem pogledu. Nekaj rodbin naše čitalniške gospode hoče tudi prirediti take zabave za svoje otroke, v kar ne bode iskali šele dovoljenja "P. L." Naznanilo je prinesla jedna gospa v naše uredništvo in prosila, naj se priobči že v "Primorcu". To se je zgodi! — Ali takoj je zagrmel velebožni "P. L." in vzdihoval: "Lep nauk!" — Sledil je sveda takoj branjovski "pejtesag", ker je dejal: "Potem se stili, da tak list ni zabranjen. Stran s "Sočo" in nje sinom "Primorcem". — Kje se tu dasta ločiti smešnost in zloba, na katoliški podlagi", naj razsodi "Ateli sami.

Hajskarje po cerkvah. — Vsi blagoslovi, vsi neverjetno pretkani napor niso pomagali "Primorskemu Listu", ki je moral zategadel zopet povisati ceno. Vrh tega so zagnali ob novem letu zopet nov hrup — strahovito skandalozen in v naróčnike. Ti "osrečevalci naroda" imajo naše ljudstvo za strašno neumno, ker menijo, da bo še vedno verjelo v take "Blazve žegne"; časi vraž in praznih ver izginjajo, a tega ne morejo prav verjeti tisti, ki so se doslej debelili ob nevednosti uboga našega ljudstva.

In vse take spletkarje pokrivajo z imenom — nadškofa goriskega. "P. L." sam je razglasil škofa za svojega agitatorja, dasi ni verjetno, da bi mogel kak škof priporočati tako duševno revo, kakor je sedanje glaslice treh "akademsko izobraženih" kaplanov. Saj je vendar prejasno, da bi se vsak cerkveni dostojanstvenik le kompromitoval pred razumnimi ljudmi, a — kaj vse bi verjele "brumne ovčice" nevednega ljudstva, to itak nima nikake trajne cene.

Nekateri gospodje pa so skandalozno zlorabili prižnice in spovednice za — lov na naróčnike "P. L." proti "Soči" in "Primorcu". Hudič in pekel, smrtin greh, — to so bila najmanjša straša za tiste, ki bodo čitali "S." in "P.". V Biljah so morali celo misijonarji prihiteti na pomoč. Na St. Viški gori je župnik Valentinčič kar besnel proti "S." in "P."; sam je tekal po hišah in silil ljudi, da bi vrtili naša lista. Tudi ljubljenski vikar Leban je strašil ljudi s smrtnim grehom. Da, celó doli v furlanskem Flumicelu je župnik prepovedoval "Sočo". — Prosimo svoje prijatelje natančnejših poročil, ob enem pa, da se nikjer ne udajajo "radi ljubelega miru"; ako nekateri gospodje ne morejo živeti brez prepira, naj ga pa imajo!

Pošne novice. — Pri postnem uradu št. 3 v Gorici (v Gosposki ulici) bo kmalu dodeljena tudi brzojavna postaja za oddajanje brzojav. To je zopet prav lepa pridobitev. — Slovenci smemo biti zadovoljni, da smo začeli prvi drezati za napravo te pošne in brzojavne podružnice v Gorici. — Upanje je tudi, da telefonska zveza se kmalu razširi v interurbano, t. j. Gorica bo zvezana s Trstom in tako tudi z Dunajem. Šele potem bo v Gorici več naróčnikov! Vsak zdravnik, odvetnik, vse kavarne, gostilne itd. bi morali imeti telefonsko zvezo!

Brzojavne postaje dobé na spomlad tudi poštni uradi v Ribembergu, v Doribergu in v St. Petru.

V Biljah se osnuje nov poštni urad, katerega so želeli volilci pri znatem volilnem shodu obeh gg. državnih poslancev dr. Gregorčiča in grofa Coroninija. — Valed te nove pridobitve bo imel bližnji St. Peter jedno postno zvezo na dan več. — Služba č. kr. postarja v Biljah je že razpisana. Plača bo 150 gld., za urad 40 gld. Varštine je treba položiti 200 gld. Prošnje treba poslati ravateljstvu v Trstu.

Doslej po mestih ni bilo nikake dostavnine za pisma in nakaznice; odslej pa bo treba plačevati v Gorici od 20. t. m. naprej: od nakaznice do 2 gld. po 1 kr., nad 2 gld. po 3 kr. Ako kdo dobi kakrat več nakaznice, plača za eno (ako je nad 2 gld. vredna) 3 kr., od vsake druge pa po 1 kr. Enako bo plačevati od čekovih nakaznic pošne hranilnice. Kdor pa hoče sam pošiljati po nakaznice na pošto, plača 1 gld. mesečne pristojbine. Tiste stranke, ki plačujejo že za navadna pisma, bodo tudi zaprajajo oproščene te nove pristojbine. — Kdorkoli ima torej kaj več posla s pošto, plača najmanj 12 gld. na leto. Lep davek! Hvala lepa!

Državni poslanec Spinečič se je dotaknil v svojem govoru jako kotljivih dogodkov v poštni upravi na Primorskem, vprašal je:

"Prvič: Ali je res neka manipulacija v Trstu iz razlogov, katerih tu navajati ni umestno, bila odpuščena, kmalu potem pa pri poštnem uradu v S. Lorenzo del Pasenatico vendarle sprejeta kot ekspeditorna, in ravno tako tudi kmalu potem zabeležena za službo v Trstu? Jeli znano visoki poštni upravi, da, kakor druge pošne urade, tudi onega v S. Lorenzo nadzoruje isti nadkomisar, radi katerega je bila navedena manipulacija odpuščena iz službe v Trstu?"

Je li drugič znano visoki poštni upravi, da je bila v Trstu nameščena Karolina Calleari zaradi pri skontiranju baje najdenega primanjkljaja 10 gld. 35½ kr. odpuščena in da kljub opetovanim prošnjam vendar ni bila sprejeta več, če tudi je znano, da pri skontiranju samem ni bila izključena pomota, da je celo isti dan od č. kr. pošnega uradnika bila potrjena?

Jeli tretjič resnica, to, da je ta Karolina Calleari žrtva omenjenega nadkomisarja, kakor mnogo drugih oseb? In če to ni resnica, zakaj vendar pošno oblastvo ni sililo na to, da bi se njegove in proti njemu pri kazenskem sodišču vlozene ovadbe dalje preiskovale in s pravilnim postopanjem končale, temveč so se vrgle "ad acta"?

Je li četrtič res, da neki poštni sluga v Trstu z imenom Gorlatto, kateri je hudo obdolževal nadkomisarja, ravno po pomoči tega nadkomisarja, ni bil prav nič kaznovan, kakor bi moral biti, ampak se mu je koj po onem dnevu, s katerim je potokeel rok za rekuž do ministerstva, katerega je sploh na prigovarjanje pustil poteči, dala trimesečna predplačila ter so ga pustili v Trstu, kjer se je vedel kot "prijatelj" gospoda nadkomis-

sarja. Meni-li najvišja poštna uprava, da je imenovan nadkomisar z Gorlatijem postopal tako iz krščanske ljubezni, z Gorlatijem, kateri je pred tem bil pisal, da se hoče zaradi spletk gospoda nadkomisarja usmrtiti?"

"Slov. Narod" dostavlja: Tuli mi pravimo: Tako je! Koliko se je že o tem in istem nadkomisarju pisalo po naših listih, govorilo v deželnem zboru, razpravljalo pri sodiških! Lahko rečemo, da že vrabci leta in leta čivkajo o teh rečeh po starih blizu cene, kr. pošte. Cela vrsta užaljenih in oškodovanih oseb se je že pritoževala zaradi tega nadkomisarja. Pa vse zaman. Razširila se je celo verjetna govorica, da se ga tisti, ki so nad njim, "soče", in da se sami vedo, zakaj. Saj bi vendar drugače ne bilo mogote, da se ovadbe proti njemu niti disciplinarno ne preiščejo, take pritožbe, katere, če so resnične, ne bi dopuščale, da bi tak "uradnik" le še jedno uro ostal na svojem mestu! Sedaj, po govoru poslanca Spinečiča, mislimo, da se vsaj končno gane najvišja poštna uprava. Stvar je v zbornici obudila toliko ogorčenja, da je gospoda pri tržaškem ravateljstvu ne bo več pritajiti mogla. Torej naj pride metla, pa prav raskava!

V St. Andrežu poučuje g. Andrej Vogrič, povovodja "Goriskega Sokola", novi pevski zbor, ki šteje za zdaj 15 udov: ti prav redno prihajajo k vajan. Ze par mesecev je bil pouk v teoriji, zadnji čas pa prišel tudi za pevski pouk. — Pevski zbor je kupil pri narodni tiskari Lenarčič & Co na Vrhniki nov harmonij, ki stane le 70 gld., a je prav krasno delo, Narodna tiskarna Lenarčičeva se je s tem najbolj priporočila. Opozorjamo pevsko in bralno društva, naj si omislijo take harmonije.

Iz Sempasa smo prejeli te-le vrstice: "Gospod Maks Klodič vitez Sabladski, sin č. kr. deželnega šolskega nadzornika v Trstu, je bil imenovan č. kr. nadomestnim poročnikom pri slavonskem pešpolku št. 78. Baron Sisković, naborni okraj Osek. — Častitamo!"

Pri onem pešpolku sta služila dva Goričana, prenj gospod Adolf Monari plen. Neufeld, ki ima sorodnike v Sempasu, kot polkovnik, in g. Karol Cibet kot nadomestni poročnik, sedaj č. kr. notari v Komnu. — Ta novica razveseli marsikaterega Goričana."

S Trnovoga pri Kobaridu nam pišejo: "Tukajšnje staršinstvo je v seji dne 3. t. m. enoglasno imenovalo visokorodnega gospoda Miroslava grofa Maranzija, č. kr. okrajnega glavarja v Tolminu, za njegovo nemurno delovanje v korist tukajšnjega okraja, za častnega občana."

Angeljsko petje. — Iz Sela pri Črničah se nam piše: "Na dan novoga leta nas je iznenadilo zares angeljsko petje mešanega zbora tukaj-nje šolske mladine pod vodstvom g. učitelja Ig. Bajta pri sveti maši v cerkvi sv. Mihaela v Selu. Čemu torej mučiti pevce in poslušalce z latinskimi mašami, ko je slovensko petje tako lepo?"

Kopiranje za lece. — O praznikih je pripovedoval g. črniški dekan na leci o nekem goriskem in ljubljanskem krivem prokur. Sevé, tečina ga niti razumela ni. — Tudi črniški kaplan je iskreno priporočal svojim ovcem: "Primorski List". In vsa ta sredstva nič ne pomagajo — slabi stvari! Naravno!

Iz Ajdovščine smo prejeli pojasnilo na napad nekega našega dopisnika, da sedanje društvo vžitinskih zakupnikov je zavrglo vse prejšnje laške tiskovine in laški pečat: vse je zdaj slovensko. To moremo potrditi mi sami, ker vse tiskovine je priredila naša tiskarna. — Res pa je, da je finančni ekonomist pošiljal nemško-luske bolete, toda se te so od novega leta naprej nemško-slovenske. V tem pogledu so se pritoževali že pred par leti v hribih. Čudno, da se je finančna oblast vspela takó grozno visoko, da vsaj l. 1897. daje nemško-slovenska potrdila za prejele novce! Ta oblast, ki bi morala biti najprej pravica in postrežljiva, je najbolj zagrnjena starokopitnica! — Društvo ajdovskih zakupnikov gre torej vsa čast, ne pa morebitna graja! Takó naprej!

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. januarja. V finančni komisiji je vprašal grof Harrach naučnega ministra barona Gautscha, kaj se zgodi s slovensko gimnazijo v Celju, ker je poslanska zbornica odklonila za njo potrebni kredit. Minister je odgovoril, da je obstanek gimnazije za tekoče leto zagotovljen, potem pa da pride stvar zopet v parlament.

Dunaj 14. januarja. Poslanska zbornica je v današnji seji nadaljevala razpravo o proračunu železniškega ministerstva. Kobar je priporočal zgradbo proge Divača-Skofja Loka-Celovec in zvezo Skofje Loke s Podbrdom za slučaj, da se zgradi proga skozi Bohinj. Steinwender je priporočal poslanec iz Češke, naj podpirajo Predelsko progo.

Dunaj 14. januarja. Pri večeršnjem dvornem obedu je cesar dlje časa govoril z drom. Luginjo in izrazil svoje veselje, da pojenja legar v Pulju.

Društvene vesti.

Slovenska Čitalnica v Gorici priredi v predpustnem času leta 1897. naslednje veselice: 16. januarja, 23. januarja in 30. januarja bodo domače plesne zabave s sviranjem na klavirju. Začetek bode ob 8. uri zvečer. P. n. dame so naprosene, da pridejo v domači obleki. 6. februarja bode plesni venček v priprošnih kostumih. 28. februarja pa bode običajni ples, za katerega se izdajo posebna vabila. K obilni udeležbi vabi odbor.

Opomba. Vstop je dovoljen le društvenikom in na ime povabljenim gostom. Neudje, ki žele udeležiti se katerega plesa, naj se obrnejo za vstopnico do katerega odbornika.

Loterija ženske podružnice sv. C. in M. bo uprav velikanška. Se vedno prihajajo darovi, jeden krasnejši od drugega. — In izdanih je le 3000 srečk po 20 kr. Za toliko in takojšnji dobitek bi moralo biti vsaj 20.000 srečk! — Srečke se prodajajo le na Goriskem in v Trstu. V Gorici so na prodaj „Goriski lističi“, v obeh prodajalnicah g. Jeretich in v prodajalnici gospe Drufove na Travniku! Le po njih, dokler jih je kaj! Zadržite dni so došli ti le darovi!

Pisateljica gospa Pavlina Pajkova na Dunaju, naša rojkinja iz Solkana, dve elegantno vezani knjigi svojih „zbranih spisov“. — G. Klementina Hrovatin iz Gorice elegantno izdelano obešalo za obrisačo s krasno izšivanim napisom „Bog živi Slovenijo!“ in z umetno izšivano obrisačo (l. ročno delo). — Gospa Jospina Rovin dva krasna steklena stolička za konfete in sladice. — G. Gena Marija Pizon iz Škedenja, gojenka III. tečaja na učiteljsko, dve krasno izdelani skupini snih učilnic. — G. Gena Leopolda Kosič etni iz plisa z šivalno pripravo. — G. Gena Marija Bunc, vrtnarica v Podgori, posodico iz finega porcelana za sladkor. — G. Gena Milka Vodopivec dve elegantni vazi za cvetlice. — G. Gena Pavla Leban lepo torbico (lastnorodno delo). — Gospa Ivanka Kojančič v Podgori 4 buteljke izbornega vina. — G. Gena Malvina Pšpar v Podgori satuljo konfeto. — G. Gena Rozalija Kranjc pisalo pripravo (stolček za peresa izrezljan, l. ročno delo). — Gospe major Iliševič 4 umetne vezane male priproge, (l. ročno delo svoje soproge. — Neimenovana gospeščica 1 gld.

Posodice za dezert je darovala gospa Jospina Pavletič, in ne gospa Karolina Faganel, kakor je bilo po pomoti objavljeno v „Soci“.

„Goriski Sokol“ se skrbno pripravlja za najbližjo bodočnost, da nastopi s čvrsto mlado četo telovadcev, pevcev in tamburašev obeh spolov. Ustanovil je deski in dekliški tečaj za petje in glasbo; tamburaškemu zboru priraste že za prvo prihodnjo veselico več novih močij, do velike noči pa gotovo osem. Zadnji čas je pouk trikrat na teden.

Prihodnji teden prične dekliški tečaj, za kateri se je prijavilo že do dvajset deklic. Gas za pripravo je še do nedelje teden. — Najprej se bo poučevala teorija, potem pa tamburašje in petje. Na tak način dobimo v Gorici veliko izbornu izravnega narasčaja, da ne bo vedno takih težav, kakor doslej, ko bomo hoteli prirediti kako zabavo ali kako narodno slavnost! — Rojaki podpirajte „Sokola“ v takih prizadevanjih!

Letosnji predpust bo imel „Sokol“ te le zabave: plesne vaje 17., 21. in 31. t. m., 14. in 21. februarja, vselej od 5. do 8. ure zvečer. Vstopnina 20 kr. za neule obojega spola, ki si pa morajo oskrbeti se posebnim vstopnicom, brez katere vstop ne bo dovoljen. — Vaje bo vodil iz prijaznosti gosp. M. Ivančič. — Dne 7. februarja bo veselica, na pustni terek pa običajni veliki ples, letos v maskah in kostumih. Za obe veselici se bodo razpošiljala še posebna vabila.

Goriska ljudska posojilnica na koncu leta 1896. — Ker se niso sklenili račun, ni mogoče že sedaj dati popolnega izkaza v delovanju rečenega zavoda v preteklem letu. Zato naj za zdaj zadostujejo le nekatera števila. V sklepkih stojijo števila, ki nam kažejo denarni stan goriske posojilnice na koncu leta 1896. Ako primerjamo obojina števila, razvidno najbolj, ali zavod napreduje ali ne. Denarnica prometa je bilo tekom leta 1896. okoli pol milijona goldinarjev (leta 1895. pa 255.861 gld.)

Iz računa bilance naj navedemo za sedaj naslednja števila:

Aktiva:		
Gotovina konec leta 1896.	gld.	gld.
Vrednostni listi	10.410 (13.942)	
V poštini hranila, naloženo	7.891 (9.920)	
Za kupljeno hišo štirje de	3.140 (—)	
leži	4.000 (—)	
V centralni posojilnici	100 (—)	
Pri društvenih je izpo		
sojenega	308.739 (195.380)	
Vrednost pohištva	87 (—)	96
	334.367	
Pasiva:		
Vrednost deležev konec		
leta 1896.	31.200 (26.660)	
Hranila vloge	245.965 (165.093)	
	277.165	

Ako odstejemo spodnji znesek (277.165) od zgornjega (334.367), dobimo 57.202 gld. Od zadnje svote se mora še odšteti znesek vseh do 31. decembra 1896. nepotegnutih hranilnih obrestij in nepotegnjenih deležev ter že za leto 1897. predplačanih obrestij. Dosteti se pa morajo vse do 31. decembra 1896. nepotegnjeni obrestij raznih dolžnikov. Na ta način dobijena svota kaže, koliko znaša premoženje goriske ljudske posojilnice.

Iz naslednjih števil je razvidno, kako se je posojilnica razvijala v zadnjih desetih letih.

	1887.	1888.	1889.	1890.
Denarni promet	67.815	64.266	94.517	104.976
Hranilne vloge	28.603	31.970	47.404	58.950
Vrednost deležev	8.610	10.670	13.808	15.870
Posojila	39.548	45.353	65.558	81.502
1891.	1892.	1893.	1894.	
Denarni promet	90.898	121.662	163.340	156.432
Hranilne vloge	62.338	77.572	94.519	109.552
Vrednost deležev	16.400	18.560	19.530	24.260
Posojila	88.882	104.014	126.223	145.761

Ni mi treba povdarjati, da ima posojilnica tudi čedalje več rezervnega zaloga.

K. O. S.

„Bratno društvo“ v Oseku je imelo dne 10. t. m. svoj III. občni zbor. Pred zborovanjem srečanje s 4 dobitki. Predsednikom je bil zopet z vzklikom izvoljen g. Jop Faganel, župan, na kar se je pred-

sedništvu odpovedal, a je bil zopet enoglasno izvoljen. V odbor so bili voljeni: g. Andrej Znidarčič, vikar, Ant. Bele, učitelj, Badalič, A. Rijavc, A. Samokec in J. Vouk. Društvenikov ima društvo 44. Naročeno je na 10 časnikov. Dva časnika pa sta darovana.

Slovenska Čitalnica v Cerovem bode imela svoj občni zbor v nedeljo dne 24. t. m.

Iz Sv. Križa. — „Bratno društvo“ je imelo dne 3. t. m. svoj letni občni zbor. Navzočih je bilo precejšnje število društvenikov, katerih je bilo v prelet. letu 76. Društvo je imelo dohodkov čez 135 gld. in stroškov 125 gld. Za društveno zastavo se je nabralo čez 6 gld. Za prihodnje leto se je naročilo 10 časopisov. V odbor so se volili gg. Pet. Medvedšek (preds.), Rad. Sinigoi (tajn.), Ant. Špelt (blag.) ter Kar. Belya, Iv. Rustja, Fran. Vouk in Iv. Palik.

Prebrani časopisi se bodo dajali društvenikom na dom proti majhni odškodnini. Po zborovanju je pevski zbor zabaval društvenike, dokler se niso razšli z željo, da bi se društvo tudi v prihodnje lepó razvijalo. Ako se posreči društvo dobiti primerno dvorano, nadejajo se, da tudi v letošnjem predpustu priredi primerno veselico kakor lani. lani.

Vabilo k občnemu zboru žen. podružnice sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino. — Gospe in gospodične družbenice ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino z okolico so uljudno vabljene k letnemu občnemu zboru dne 17. januarja t. l. ob 3. pop. v dvorani društva „Edinosti“ v Ajdovščini po naslednjem dnevnem redu: 1. Sporočilo društvene tajnice. 2. Sporočilo društvene blaginjske tajnice. 3. Volitev novega odbora za l. 1897. 4. Morebitni predlogi in nasveti. Načelnistvo.

Iz Lokaveca pri Ajdovščini. — Bratno in pevsko društvo se je ustanovilo ob velikem številu zborovalcev. Vsa čast našim vrlim občinarjem, da so se na prvi glas udeležili v tako velikem številu občnega zbora. Bog daj, da bi društvo lepo cvetelo, raslo ter obrodilo obilnega sadu. V družini odbor so bili izbrani ti le gg.: Jan. A. Tomažič, predsednik, Jože Vidmar, podpredsednik, Stefan Kerkoč, Anton Novine, Anton Imelak, Fran. Rebek in Ernest Čabej, odborniki.

Ostala Slovenija.

Trst. — Policijski organi so izveli hišno preiskavo v prostorih „Lega Socialdemocrat“. Zapolnili so par zabojev socialističnih oklicev, s katerimi se pozivljajo volilci 4. kurije, da naj o državnozbornih volitvah glasujejo za socialno-demokratske kandidate. Ob enem je bila hišna preiskava na stanovanju vodje „laskih“ socialistov, Ernesta Učkarja. Tam so tudi zapolnili par izpisov omenjenega oklica. Učkarja so zaslišali in potem pustili na slobodo. (Tudi v Gorici je redarstvo zapolnilo nekaj takih oklicev. Uredn.)

Vlada je dovolila za „Kmetijsko družbo za Trst in okolico“ 2000 gld. podpore. Vendar nekaj!

Cesar je podelil vrhovnemu ravnatelju avstr. „Lloyd“ v Trstu pl. Pelechu naslov dvornega svetnika, ravnatelju Janinu pa red železne krone tretjega razreda.

Nadsvetnik pri finančnem ravnateljstvu v Trstu, g. Ludovik Hočevar, je imenovan dvornim svetnikom in finančnim ravnateljem v Zadru. Hočevar je zaveden Slovenec in je vsled svoje marljivosti se jako mlad prišel na to mesto.

Odbor za Martelančev spomenik je prosil, da sme napraviti na spomenik slovenski napis. Magistrat je to prošnjo odklonil. Odbor se je na to obrnil na namestništvo, ki je dovolilo slovenski napis in odredilo, da se mora javiti to odboru s slovenskim odlikom.

Istra. — V Pulju je umrl poštni kontrolor gosp. Fran. Bergant (Slovenec) za legarjem, star 46 let. Do lani je služboval v Ljubljani, bil je dober naročnik in jako prijeten. Bodi mu zemljica lahka.

Isterski deželni zbor bo menda le še letos zboroval v Poreču. Grof Badeni se je namreč izrekel proti zastopniku isterskega veleposlstva Bartoliju, da se drugo leto premesti v Pulj. Italijanom gotovo to ne bo všeč, ker v Pulju ne bodo mogli tako lahko dobiti ljudij za demonstracije proti slovanski manjšini.

Dijakom v Pulju se je od ravnateljstev raznih šol javilo, da se počitnice radi legarja razlegnejo do 15. t. m.

Kranjska. — C. kr. poštna in brzojavna uprava ustanovi v Ljubljani telefonsko zvezo. Telefon bo najprej le krajevne, a če se izkaže potreba, napravi se tudi zveza z Dunajem in s Trstom.

V Rovtlu nad Logatcem se je ustanovilo novo pevsko društvo „Planinski glas“, za katero vlada v občini splošno zanimanje. V tekočem letu se narede vodovodi v Novem mestu, Črnomlju in Logatcu.

V Trnovem pri Lirski Bistrici so ustanovili nlekarško združno.

Sajerska. — Stajerski Nemci so pač srečni ljudje, nobena druga reč jih tako ne teži kot dvojezična gimnazija v Celju. Ko bi se jim slabo godilo, bi se ne brigali v toliki meri za tako malenkost, ki jim nič ne škoduje. V deželnem zboru je pri razpravi o začasnem proračunu tožil grof Lamberg, da se je osnovala ta gimnazija za to, da se škoduje Nemcem. Če bi slo za slov. kulturne potrebe, bi se bila osnovala ista v Zalcu ali pa v St. Jurju ob juž. zel. Potem pa je napadel grofa Wurnbrandta, ker ni takoj izstopil iz koalicijskega ministertva, ko se je izreklo za to dvojezično gimnazijo. Odgovarjal mu je posl. dr. Srnc, ki se je tudi, da so Nemci tako napihili to malenkostno stvar. Napaka je le bila, da se vsa reč ni zvršila kar eksekutivnim potom. Zahteva, naj bi se gimnazija osnovala v Zalcu ali St. Jurju, je razglajva za Slovence. Celje je vendar primeren kraj za dvojezično gimnazijo; to mesto

ni le središče slov. Stajerja, temveč tudi v Celju stiri petine ljudi slovski govore. Dr. Derschatta je potem naglašal, da je beljsko vprašanje važno za vse avstrijske Nemce: dokler bo v Avstriji nemški čutečih mož, te sramote za nemstvo ne pozabijo.

Občina v St. Jurju ob juž. zel. je 4. t. m. priredila svojemu županu g. dr. Ipavcu, povodom njegovega imenovanja cesarskim svetnikom, veliko serenado in sijajen banket. G. dr. Ipavc je že četrto stoletja župan v St. Jurju.

Koroška. — Prva božičnica „Narodne šole“ družbe sv. Cirila in Metoda v St. Rupertu pri Velikovu se je vršila 30. decembra p. l. prav sijajno.

„Mir“ piše, da po vseh slovinskih krajih vsiljujejo slaboglasno „Baaerzeitung“ našim kmetom, mnogo iztisov tudi zastoji. Ta list pa piše tako nesramno o kat. cerkvi in o duhovnikih da bi mu moral vsak pošten Slovenec pokazati vrata in nikakor ne bi ga smel trepeti v svoji hiši.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Seja poslanske zbornice od 5. t. m. je bila dosti znamenita, toliko v solskem pogledu, kakor tudi v marsičem drugim. Glasovalo se je o srednjih šolah. Tu so Nemci stavili predlog, naprejen proti takozvani slovinski gimnaziji v Celju in so zmagali z 11 glasovi večine, torej 109 proti 98. Med prvimi so bili nemški liberalci, nemški naprednjaki, antisemitje in nemški narodnjaki. Med omini 98 pa Poljaki, Čehi, Slovence, Hrvati in par nemških konservativcev. Obžalovali je, da je manjkalo pri tem glasovanju mnogo slovinskih poslancev. Od članov nemške katoliške stranke se ni nikdo udeležil glasovanja. Vspelu glasovanja so Nemci črno ploskali, a posl. dr. Šusteršič jim je zaklical: „Sram Vas bodi!“, na kar so se bolj kricali.

V razpravi o ljudskem solstvu je govoril posl. Spincič ter je slika bedno stanje ljudskega solstva po Istri in postopanje oblasti. Koncem svojega govora je omenjal tudi slovinskih šol v Gorici in v Trstu. Govorniku so prijevali in čestitali Hrvati, Slovenci, Čehi in Poljaki. Za Spincičem je govoril posl. Koblar o solstvu na Koroškem, Štirskem, v Trstu in Gorici. Tudi ta govor je bil odobravan.

Dne 7. t. m. je zbornica sprejela resolucijo, s katero se pozivlja vlada, naj uvrsti vprašanje za podeljenje pravice javnosti česki šoli na Dunaju. V Celju, na slovinskih tleh, je že dvojezična gimnazija zločin proti namesti nemstva; tako je menila zbornica pred tednom dnij; sedaj pa, ko je prišlo še par poslancev na Dunaj, je prišlo do prepričanja, da niti na Dunaju ni naslova, pod katerim bi smeli nasilno ovirati katerikoli nemški narod v kulturnem razvoju.

Na to je prišla razprava o proračunu finančnega ministertva. V razpravi je interpeloval posl. grof Alfred Corotini vlado, da li misli razpustiti družbo za namakanje tržiske ravani ter se neporabljene denar porabi za uravnovo hudournikov in za druge investicije v deželi goriski? (To interpelacijo smo omenili že zadnjice; priobčilo smo jo pa doslovno v 1. števi, ke je bila podana najprej v dež. zboru. Ustrez, da se ponavlja v drž. zboru, označuje interpelacija takó, da tržiska vlada rada zavlači take sklepe in interpelacije dež. zbora, ki je niso lubje. — Tudi to interpelacijo smo razposlali v ital. prevodu po Furlaniji. Ako ta ne odpre oči laskemu ljudstvu, je pomilovanja vredno!)

Avstrija. — 19. t. m. je dovršil svoje 70. leto nadvojvoda Rajner, bratranec našega cesarja. Nadvojvoda Rajner ni bil le izvrsten vojak, ampak tudi vnel pospeševatelj znanostij in umetnostij.

Minister grof Goluchowski potuje na posebno povabilo cesarja Viljema v Berlin, kjer bo prisostvoval svečanosti reda črnega orla.

Z Dunaja je došla 7. t. m. vest o smrti jednega prvih in najvišjih uradnikov Nj. Velicanstva, prvega kabinetnega tajnika, pravega tajnega svetnika in oddelnega predstojnika Stefana pl. Papaya. Nad 40 let je bil v državni službi in od sklenjenja pogodbe l. 1867. je bil Papay kabinetni tajnik. V tem svojstvu je bil cesarjev svetnik v ogerskih poslih in posrednik med cesarjem in narodom. Cesar sam je poslal brzojavko pokojnikovi udovi, v kateri izraža svoje globoko sožaljenje in omenja pokojnikovo dolgoletno in požrtvovalno službovanje.

Ostale države. — Letos slavi angleška kraljica 60-letnico svojega vladanja. Govori se, da se bo pri tej priliki odpovedati prestolu v prid svojemu sinu princu Waleskemu. Angleško prebivalstvo si pa tega ne želi, ker princ Waleski ni posebno priljubljen v Angliji.

Ker sedanji turški sultan očitno kljubuje velevalstam in je skoro gotovo, da je on sam zakužal vsa pobijanja Armencev, se je zadnji čas v diplomatijah krojil resno govorilo o tem, da bi ga odstavili in kakega sorodnika spravili na prestol. Posebno na to priganjajo posestniki turških vrednostnih papirjev, ker sedanji sultan neče nič slišati o kakem varčnem gospodarenju, temveč na milijone in milijone potra za svoj harem. On hoče imeti denar, ako tudi uradniki in vojniki ne dobé plače. Vendar pa ni verjetno, da bi se sporazumele velevalsti za njegovo odstavljenje.

V Rimu je umrl te dni slavni hrvaški učenjak, kateri je izdal mnogo korenitih, zlasti na glagolsko književnost nanašajočih se spisov, dr. Ivan Crnić, kanonik v zavodu sv. Hieronima v Rimu.

Pri volitvah v francoski senat je bilo izvoljenih 69 republikancev, 13 radikalcev, 12 konservativcev in 3 socialisti. Radikalni listi so z izidom volitev zadovoljni. Politčna smer, katero je kuzal doslej senat po svoji večini, se pa ni nič spremenila, kakor se sklepa po izidu volitev.

V Newyorku se vrši sedaj skandalozna sodna razprava zoper uradnike mestne mrtvašnice. Ti uradniki so namreč vsa ona trupla samorilec in drugih, katerih njih sorodniki niso reklamovali, prodajali zdravnikom, vseučiliščem, anatomiskim zavodom, muzejem itd. Preiskava je dokazala, da je uradnikom nosila ta trgovina do 50.000 dolarjev na leto. Imeli so celo pravičen urad za ekspedicijo tega „blaga“.

Kitajska vlada je sklenila, da v Kantonu ustanovi stolico ruskega jezika ter se je tudi že obrnila na guvernerja ruskega dela ob Amuru, s prošnjo, da preskrbi učitelja.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Stališče hrvaškega bana je jako omajano. Govori se že o njegovem nasledniku, ki bo najbrž sedanji minister za Hrvaško Emanuel Josipović. Zadnje mesece je ban večkrat ponudil ostavko, a ga je ministrijski predsednik Banffy nagovarjal, naj se ostane, dokler se ne dobi pripraven naslednik. Banffy bi bil odpuštil bana, ali sam se ne spozna v hrvaških odnosih in potrebuje Josipovića v Pešti. Boji se, da bi ne mogel temu dobiti naslednika, ki bi bil Madžarom tako udan in bi tako dobro poznal hrvaške razmere. To je baje edini vzrok, ki se vzdržuje Khuen-Hedervaryja.

V zadnji seji reškega mestnega zastopa je vprašal zastopnik Valušnik župana, po kakem pravu je na ribjem trgu izvešana madžarska zastava. Župan je odgovoril, da so to zahtevali ribiči sami, da pokažejo svojo lojalnost (!?). S tem pa je bila tudi reč končana.

Dijakovski škof dr. Strossmajer je prepovedal madžarske propovedi v svoji školi, ker je čistim le namen razbirjati madžarizacijo po Hrvaškem.

Češka. — V nedeljo 10. t. m. se je izrekel shod v Kolínu za združjenje vseh čeških strank s plenstvom vred in za porazumljenje z Nemci, da se doseže češko državno pravo. Sklicatelju škoda Riegerju so zborovalci prirejali velike ovacije.

Praga „Politik“ javlja, da se vrše med dunajsko vlado in češkimi poslanci pogovori o uvedanju češkega službenega jezika. V indoevropskih krogih se nadejajo, kakor piše omenjeni list, da se plenstvo in Mladodečni združijo ter skupno izročé adresno cesarju l. 1898. povodom pidesetletnice njegovega vladanja.

Dalmacija. — V Kotoru je na sv. treh kraljev dan nastal požar v pravoslavni stolni cerkvi ter popolnoma upelch cerkev in blizu nje se nahajajočo topničarsko vojašnico. Samo na cerkvi je škoda preko 100.000 gld.

V Zadru so nekoga župnika iz okolice, ko se je vračal iz mesta, kjer je bil pri zadušnicah za pok. dr. M. Klaičem, napadli laski pobalini z blatom in gujilni jajci, a redarstvo ni hotelo posredovati. Župnik in njegovi zapljani so glasovali pri zadnjih volitvah za kandidata hrvaške stranke, Lepa osveta!

Bosna-Hercegovina. — V Mostaru je umrl 6. t. m. mestni župan Ibrahim beg Kapetanović v 56. letu. Bil je znan kot poštenjak in mož jeklenega značaja, ter ga je radi tega vse meščanstvo spoštovalo.

V Višegradu pa je umrl tamošnji zdravnik dr. Ant. Jehlička kot tritev svojega poklica. V Višegradu in okolici se je namreč pokazal legar, na tej boleznij je obdel mladi zdravnik — bilo mu je sele 32 let — ter tudi umrl.

Poglavar deželne vlade je imenoval znaneza hrv. pesnika dr. Tugomira Alaupovića prvim učiteljem na sarajevski veliki gimnaziji.

Črnagora. — Kakor se poroča iz Cetinja, je odredil knez Nikola slavljenje 200-letnega jubileja dinastije Petrovića-Njegoša, katero je bilo svojedobno odloženo za negotov čas, na 14. (26.) jan., ker prav ta dan črnogorski narod v največjem številu prihaja v Cetinje. Prisostvovali bodo tej slavnosti, ki bo imela edino le narodni značaj, zastopniki vseh krogov Črnogore.

V spomin 400-letnice obodske tiskarne je ukazal knez, da se na Cetinju osnuje državna knjižnica, ter je dal v to svrho 1000 gld. Ta ukaz se je premenil v zakon, po katerem se pa poleg državne knjižnice osnuje tudi muzej. Knjižničar je prof. Filip Kevčević.

Srbija. — Ministrijski predsednik Simić je razposlal okrožnico diplomatskim zastopnikom Srbije v inozemstvo, v kateri naglašja, da je premena vlade izvedena jedino le z ozirom na notranjo politiko. Natoga novi vladi bode, da priredi prenosne ustave. Kar se pa zunanje politike tiče, bo skrbela Srbija, da se obdrže do vseh vstajij najbolj odnosi, zlasti, da goji proti Rusiji tradicionalne, a proti Avstriji sosedno prijateljske odnose.

Razkraj Milan je dospel v Belgrad, kjer misli ostati kakih 14 dnij. Kraljica Natalija, ki je svoj prihod že obljubila, pa neče priti v Belgrad.

Bolgarija. — V sobranju je bil soglasno sprejet predlog v amnestiji (pomiloščenju) vsem častnikom, ki so se leta 1886. izselili v Rusijo in stopili v rusko službo. Častniki pa ne bodo služili v bolgarski vojski, temveč bodo uživali pokojnino. Z ozirom: na isto je predlagal vojni minister, da se častnikom leta v ruski službi prištejejo onim, ki so jih doslužili v bolgarski vojski. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Pravda radi umora Stambulova se je končala s tem, da sta bila dva založen v Azov in Tufekčijev obojena radi skrivde pri umoru na 3 letno jeto. Georgejeva so opustili. Govori se, da je Haleru in Talinu, ki sta baje prava morila, policija dala priliko, oziroma čas, da sta pobegnila.

Rusija. — Ruski car namerava ustanoviti najvišji svet, ki bo stal med ministertvom in med carjem ter bo carju pomagal reševati najvažnejša državna opravila. Pred-

sednik najvišjemu svetu bo po poročilu ruskih listov veliki knez Konstantinovič, ki je radi temeljite naobrazbe splošno spoštovan.

Književnost.

„Slovenska knjižnica“ izide šele 15. febr. v trojnatem snopcu. Prinese tudi životopisa in slike obeh čeških pisateljic; sliko Rěhakové smo dali izgotoviti na Dunaju po fotografiji, katero je pisateljica sama podarila.

„Knjižnica za mladino“. — 24. snopč izide 31. t. m. Skoro gotovo to podjelje preneha vsaj do julija, da se do tje pokrije vsaj polovica deficita z razprodajo dosedanjih snopcev.

„Popotnik“ (glasilo „Zaveze“ učit. društev) je nastopil 18. tečaj. List je prav dobro urejan in zasluži, da se ga učiteljsstvo trdno oklepa. Naročnina znaša le 3 gld. na leto.

„Ljubljanski Zvon“ je nastopil 17. leto v novi zunanji obleki, katero je nazival učitelj risanja na goriskem učiteljsku g. A. Gvaiz. — Na prvem mestu prinaša divno Askercevo „Delavcevo pesem o premoči“; za njo sledi povest „Kam plovemo“, ki prav mično pričenja. — „Lj. Zv.“ stane na leto gld. 4-60.

„Dom in svet“ je izšel letos v novi, prav lični zunanji opravi. List dela vso čast marljivemu uredniku dr. Fr. Lampetu. — Prva let. številka ima pet slik, med temi zelo krasno in veliko „Izpremenjenju na gori“. — Naročnina znaša gld. 4-20. V vabilu pravi urednik: Četudi so naše javne razmere leposlovju neugodne, vendar začnemo z močnim pogumom X. letnik. Zaupamo v pomoč božjo; zaupamo tudi trdno, da vstrajno delo ne bo brez uspeha.

Naš program je znan. Kakakoga vzroka ni, da bi ga promljalji. Puč pa ga bomo v novem letu razbirjali. Slovenci smo v poslednjem času jako napredovali, seveda v dobrem in s'ahem. „Dom in svet“ ne more biti dandanes kakor otrok, ki bi se samo igral; ne more biti kakor stari ded, ki bi pripovedoval samo lepe pravljice, marveč biti mora kakor zrel mož, ki umeva in hoče delati za blaginjo svojega bližnjega, pa tudi odločno braniti to blaginjo zoper vse krivične napade. Oznanjamo mir, ki je pred vsem potreben našemu narodu; a ni nam v mislih gniti mir, znamenje propasti, ampak mir v soglasju z večnimi resnicami, s krščanskimi načeli. Si vis pacem, para bellum; tudi miroljubni človek se mora včasih spoprijeti z objestnimi nemirneži in napadniki.

Zlasti se bomo prizadevali podajati veliko poročil in novic: o znanstvu, umetnosti, novih iznajdbah, gospodarskih izkuanjah itd., kakorsne bodo koristile slovinskim družinam.

Potrebno, jako potrebno se nam zdi, naročnikom poročati tudi o kmetijskem vprašanju.

Dovolj obljub, treba dejanj! Zopet nujno prosimo prijatelje svoje, naj se potrudijo za našo stvar z besedo in pisanjem.

Javna zahvala.

Podpisani izrekam častitemu gosp. dr. Aleks. Rojicu, zdravniku in dež. poslancu v Gorici, zlasti kot zdravniku „Slov. podp. društva“ za njegov trud, ki ga je imel z menoj vse čas moje dolge boleznij (plućnice), in po cegar pripomoči sem zopet srečno okrevaj, najtoplejšo zahvalo. — Vroče priporočam svojim rojakom — Slovincem v Gorici, ter po vsej vpravski in soski dolini tega gosp. zdravnika, ki zares požrtvovalno skrbi za bolnike in to jednako za reveže kot za bogatine.

Ob enem se zahvaljujem sl. odboru „Slov. podp. društva“ za redno in zdtno podporo za moje boleznij.

V Gorici, 10. januarja 1897.

Gregor Božkin,

Gledališna ulica, št. 15.

Zahvala.

Klepar Artur Makuc

via Stretta štr. 1 v Gorici

priloga vinogradnikom svoje škropilnice
proči peronospori iz trdega bakra izvrstne
sestave, katere se na lahek način razstavi,
dalje stroj za žveplanje sodov (žveplav-
niki - Solferratore) iz cinkunega železa, kakor
tudi pripravo iz modne kovine, s
katero se varuje vino pred ples-
nobo in cikanjem pri točenju iz soda
(kan). Prevzema v popravilo vsakovrstne druge
stroje po zmeri ceni. Prevzema vsa klepar-
ska dela pri zgradbi novih hiš. itd.

Gabriel Piccoli

lekarnar pri angeli
v Ljubljani, Dunajska cesta

Najviše priznanje
na II. mednarodni farm.
razstavi v Pragi 1896.
London - Pariz - Ze-
never 1892-1893.

Njegova Svetlost
Papež Leon XIII.

je sporočil po svojem
zdravniku profesorju dr. Lappontu, da je tiskarjem
lekarnarju PICCOLI-ju v Ljubljani najsrdečšo zahvalo
za njegovi Svetosti vpslano

tinktura za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih
profesorjev medicine so Piccolijevo tinkturo za želodec
prekusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za
želodec, katere krepča želodec, pomno-
ži tek, ter pospešuje prebavljeno in
čiščenje. — Cena 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic
z zavijem 1 gld. 36 kr., poštna pošiljatev 10 steklenic
6 gld. 50 kr.

Najviše priznanje lekarnarju PICCOLI-ju v Ljub-
ljani kot prirejevalcu **capilic za zobe**, katere je z
zadovoljnim uspehom N. c. in kr. Visok. prejšnja
gospa prestolonasled. -c. d. medvojvod Stefanija
izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenice 20 kr.,
10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Izvrsten fin med

iz poljskih in gorskih cvetic
prodaja podpisana
v ulici sv. Klare št. 6
in
na pokritem trgu.

Ana Kogoj.

Oglas p. n. g. trtorajcem!

Odrezi ameriških trt

Riparia - Solonis - Rupestris

za cepljenje,

katerih se ne prime trtna us, kakor tudi
druge kakovosti sadik domačih in francoskih
iz lastnih trtno usi prostih nasadov priporoča
lv. Jož. Strekel
veleposesnik
v Semeniški ulici v Gorici.

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

se je preložil v lastno hišo

v ulico Barzellini
h. št. 2. 215 4-2

zraven „Sloginih“ zavodov.
Ordinuje kot navadno.

Fran Jakil,

tovarnar kož v Rupi pri Mirnu,
je preselil

svojo zalogo kož
s prodajo na drobno

iz Rašela v ulico Rabatta št. 2.
(tik starega trga) v Gorici.

Vsled analize naših izvedencev, je
17-b kisela voda 9-2

KRONDORFER

med naravnimi kiselicami prva
v vrsti. — Zalogo v Gorici ima
ANGELO FORNIZZI.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo
osebe vseh
stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito
dovoljenih državnih papirjev in srečk, a da
ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost.
— Ponudbe pod „leichter Verdienst“ na
Rudolf Mose, Wien. 8 3-3

Velika Inomostska 50 kr. loterija

Žrebanje 20.
februarja 1897.

Glavni dobitnik
v gotovini 75.000 kron po odbitku 20%.

Srečke po 50 kr. priporočata A. V. Jona in Michlstädter & C. v Gorici.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

priloga
po nizki ceni slavnemu občinstvu

svoja pristna briska
vina: rebuflo, modro
frankinjo in druga na-
vadna črna vina, pri-
delke svojih članov.

Razpošlja na vse kraje od 56 litrov naprej.
Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega
in nürnberškega blaga
na drobno in na debelo.

Jedino 3, 26-2
in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi,
za krošnjurje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarških, krojaških, pisarskih, popo-
tovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Priloga se prečisti du-
hovščini za izgotavljanje
crkvenih posod in orodij po
najboljsem uzoru in najnižji
ceni, kot: Monstrance, kelihov,
svetnikov, itd. itd. Stare reči
popravlja ter jih v ognju po-
srebrni in pozlata. Da si za-
morejo tudi manj plemenite
cerkve omisliti razne cerkvene
stvari, se po želji preč. p. n.
gospo dov naročnikov slavi
prav vsodni plačilni pogoji.

Streševode iz bakra v
ognju pozlata ali srebrnane
najbolje, kakor ali v srebrno
enako popravilo in pozlačenje popravila tudi po naj-
nižjih cenah. — Pošilja vsako blago dotle spraznjeno
in poštnine franko. 36 4-4

Ne slišano še!!

V življenju se ne zgodi več tako redka prilika,
da bi se moglo dobiti le za 2 gld. te-le potrebne
predmete, in sicer 40 komadov: 1 prima-ura,
najelegantnejša, lepo pozlačena, z lepo verižico,
točno kazajoča, z enoletnim jamčenjem; 1 fina za-
pestnica za dame iz pariskega duble zlata; 1
najelegantnejša zakopčica za dame nove fašone;
1 krasna židana zavrtnica za gospode; 1 igla
za isto z umetnimi briljanti; 3 komade elegant-
nih gumbov iz duble zlata z umetnimi briljanti
za prsa; 2 melanična garaba za nanšete, duble
zlato s patentovanim zapiradlom; 2 krasna
gumba za ovrtnico iz duble zlata; 1 elegantni
prsten za gospoda z lepim kamnom; 6 naj-
lepjih barvanih žepnih robcov; 1 krasno in fino
obrobjeno žepno ogledalo; 10 finih angleških
papirjev za pisma in 10 zavitkov. — Vseh
krasnih predmetov stane z uro vred od 12 do 2
gld. in se dobi, dokler so v zalogi, po poštenu
3 8 1 povzetju pri krakovski 6 5 3

trgovski hiši F. Windisch v Krakovu,
(Krakau, Postfach Nr. 16 10).

Dr. Rosa balzam

za želodec

iz lekarn
B. FRAGNER-ja v PRAGI
je splošno, že 30 let znano domače zdra-
vilo, katero uroča tek, olajšuje prebavo in
leško odvaža.
Pozor! Vsi deli zbaljo
so previdni z zraven
natisnjeno in zakonito
priznajo zaščitno znamko.

Glavna zaloga: 2, 26-22
Lekarna B. FRAGNER-ja „pri črnem orlu“
v Pragi.

Mala struna, vogel Spornove ulice.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.; s pošto
20 kr. več. — Dnevno pošto razpošiljanje.
Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Trgovec z vinom na veliko

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
12 Cl. priloga

dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,

po tem
pristna bela
in črna vina
iz
vipavskih,
furlanskih,
briskih in
istarskih
vinegarov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v solih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Poštebna pošta.

Anker

Liniment. Capsici compos.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi
priporočano kot izvrstno bol ubla-
žujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70
kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah.
Naj se zahteva to splošno priljub-
ljeno domače zdravilno sredstvo
vedno le

Richterjev Liniment s „sidrom“
kot edino pravo in vzame
le tako steklenico, ki je pre-
videna s „sidrom“ kot znano
zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

J. Pserhoferjeva lekarna „pri zlatem državem jabolku“ na Dunaju

I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve odvajajoče kroglice

je staroznana, lahko odvajajoča domača sredstva. — Te kroglice so iste, ki so znane občinstvu
že več desetletij pod imenom **J. PSERHOFERJEVE KRIČISTILNE KROGLJICE** in se izdele-
lajo pristne samo v lekarni „pri zlatem državem jabolku“, Dunaj, I. Singerstrasse 15. —
Te kroglice stanejo: 1 šk. z 15 kroglic, 21 šk. z 35 kroglic, 1 gld. 5 nč. — Ako
se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 nč., 2 za-
vitka 2 gld. 30 nč., 3 zavitki 3 gld. 35 nč., 4 zavitki 4 gld. 40 nč., 5 zavitkov 5 gld. 20 nč., 10 za-
vitkov 9 gld. 20 nč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja). 298 5-2

Prosim, da se izrečno zahteva **J. Pserhoferjeve odvajajoče kroglice**
in paziti je, da ima pokrov vsake škatlice isti podpis **J. Pserhofer** v rudičih pismenih, katerega
je videti na navodila za porabo.

Balzam za ozeblino **J. Pserhofer-
ja**, 1 posodica

40 nč., prosto poštnine 61 nč.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Balzam za goltance, 1 steklenica

Stollov, Kola-preparat, izvrstno

Grenka tinktura za želodec,

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je

Pri pošiljavi denarja po pošti nakazatel stane porto dosti manj

kakor po povzetju.

in krepki želodec, kadar je pokvarjen, 1 steklenica

Mastilo za rane, 1 steklenica 50 nč.

Fijakerski prsni prašek, 1 šk. 35

Tannochininska pomada **J. Pser-
hoferja**,

pospešuje rast las, 1 škatlica 2 gld.

Ranocelni obliž del-a, 1 lonček 50

Univerzalna čistilna sol **A. W.
Baldricha**,

domače sredstvo proti posledicam slabe prebave,
1 omot 1 gld.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici

priporoča sl. občinstvu

te-le v njeni zalogi izšle knjige:

„Slovanska knjižnica“

Doslej je izšlo 54 hranih snopičev.

Prodajna cena za snopič je 18 kr. — Celoletna naroč-
nina za 12 snopičev je 1 gld. 80 kr.

„Knjižnica za mladino“

106 knjig je izšlo 24 trdo vezanih snopičev.

Prodajna cena za snopič je 25 kr. — Celoletna naroč-
nina za 12 snopičev je 2 gld. 40 kr.

Materino delo za Boga in domovino.

Za Slovence prirediti po hrvaškem izvirniku Simon Gregorčič ml. — Velja 70 kr. — Knjiga je pohvaljena od devetih južnoslovanskih škofov

Josip Pagliaruzzi-Krilanove

POEZIJE.

Dva dela. — Cena vsakemu delu 50 kr.

Josip Pagliaruzzi-Krilanovi

Spisi v prozi.

Trije snopiči in štiri slike. Skupna cena 60 kr.

Koledar za goriško nadškofijo za navadno leto 1897.

III. letnik. — Z bogato koledarsko in leposlovno vsebino. — Velja po pošti 50 kr.

Simon Gregorčič:

Zbirka pesmij. Izbrane pesmi.

Cena lični izdaji 30 kr.

Anton Funtek:

Cena lični izdaji 50 kr.

Kazipot za Goriško in Gradiščansko.

Monsignor Andrej Marušič:

Epizoda iz kulturne zgodovine goriske.

Cena 10 kr.

Anton Klodič-Sabiadoski:

„Materin blagoslov“, igra v 3 dejanjih.

Cena 15 kr.

„GLUHONEMI“.

Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja.

Spisal Anton Rudež. — 350 str. velike osmine s 25 slik. — Znižana cena gld. 130.

Židovsko

pravoslovje v Talmudu. deželnege zbora goriškega.

Cena 10 kr., 25 kom. 1 gld., 50 gld. 150, 100 gld. 250.

Poročilo o delovanju

Cena 10 kr. v prid „Sloginim“ zavodom.

Izšla je že knjiga: „Venec slovanskih povestij“.

Čitice iz ruskega, poljskega, češkega, slovanskega in srbsko-hrvatskega življenja. Cena s poštnino 55 kr.

Antona Martina Slomška:

Spisi, zbrani za mladino.

5 snopičev.

Vsaki snopič stane 25 kr.

V kratkem izide knjiga:

Zgodovinske črtice

iz poknožene gročje goriske in gradiške.

Andrej Praprotnik:

Pesmi cerkvene in druge

2 snopiča.

Oba snopiča staneta 50 kr.

„Popotnikov“ koledar za slovenske učitelje za 1897.

se prodaja v naši tiskarni in razpošilja na vse kraje vezan v platno za gld. 140, z zlato obr. gld. 150, v usnje vezan gld. 170, z zl. obr. gld. 180.